

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
2.Mf.31.247/2021/8.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság az Szakszervezet1 (Szakszervezet címe) által képviselt **Felperes1.** (Cím2..) felperesnek – a dr. Béres Attila kamarai jogtanácsos által képviselt **Alperes1** (Cím1) alperes ellen közalkalmazotti jogviszony megszüntetése és egyéb iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 14.M.70.038/2020/35-I. szám alatt kijavított 30. sorszámú ítélete ellen a felperes 33. és Mf./ 3. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (százezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 1.876.500 (egymillió-nyolcszázhetvenhatezer-ötszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítélete és az alapjául szolgáló tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2021. március 10-én meghozott 14.M.70.038/2020/30. számú – és 35-I. sorszámú végzéssel kijavított – ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperes részére elszámolás jogcímén 38.931 forintot és 500.000 forint perköltséget. Akként rendelkezett, hogy a 222.504 forint tolmácsdíj és az 1.422.400 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[2] Az általa megállapított tényállás szerint a felperes 2013. szeptember 15. és 2015. december 31. között határozott idejű közalkalmazotti jogviszonyban állt az alperessel. Ennek leteltét követően a jogviszony jogellenes megszüntetése okán a felperes munkaügyi pert kezdeményezett, amely – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon – Elsőfokú ügyszám1/2016. számú eljárásban egyezséggel zárult. A felek megállapodtak abban, hogy az alperes 2016. január 1-től 2018. július 31-ig határozott idejű közalkalmazotti jogviszony keretében foglalkoztatja tovább a felperest és a jogviszony határozatlan idejűvé válásának feltétele, hogy ezen időtartam alatt a felperes eredményes szakmai próbajátékot teljesítsen. Az 5. pontban kifejezetten rögzítették, hogy a 2013. szeptember 15. és 2018. július 31. közötti határozott időre szóló foglalkoztatás és annak minősítése ítélt dolog, így az utóbb vitássá nem tehető.

[3] A felperes 2016. június 11-én a Előadás1 produkció 10 órakor kezdődő próbájára volt beosztva zenekari tagként. A felügyelő jelentése szerint a próbára 30 perc késéssel érkezett meg. A felperes késését elismerte, indokolásként egészségi okra, válfájdalomra hivatkozott. Erről előzetesen sem a közvetlen felettesét, sem a zenekari titkárság munkatársait nem értesítette, orvosi igazolást sem adott le. 2016. június 24-én mindezekért írásbeli figyelmeztetésben részesült. Ebben az alperes felhívta a felperes figyelmét arra, hogy amennyiben a jövőben ismételten vétkesen megszegi a közalkalmazotti jogviszonyából eredő kötelezettségét, akár a jogviszony megszüntetésének is helye lehet.

[4] 2016. december 10-én a felperes a Előadás2 előadás második felvonására érkezett meg. A felügyelői jelentés azt rögzítette, hogy „egész napos szédülés miatt lefeküdt délután aludni, telefonhívásra ébredt, hogy az Alperes1 kell mennie, üzemorvosnál volt, a vérnyomása rendben”. Tanú4 zenekari igazgató felhívta a felperes figyelmét arra, hogy nagyobb körültekintéssel, együttműködési kötelezettsége betartásával járjon el munkaköre ellátása során. Ebbe beletartozik, hogy az esetleges késésekről közvetlen felettesét, illetve a titkárság munkatársait előzetesen tájékoztatnia kell.

[5] 2017. január 17-én a felperes 10 óra helyett 10 óra 20 perckor érkezett meg a zenekari próbára. A felügyelői jelentésben rögzítettek szerint a felperes tévesen úgy gondolta, hogy a próba 10 óra 30 perckor kezdődik, nem volt jól, ezért még visszafeküdt aludni. A felperes a 2017. január 19-én kiállított és ezen a napon az alperesnek átadott orvosi igazolás szerint 2017. január 17-én és 18-án heveny megbetegedés miatt két napot mulasztott.

[6] Az alperes a felperes közalkalmazotti jogviszonyát 2017. február 3-án azonnali hatállyal megszüntette a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 27. § (2) bekezdése és 30. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározottak szerint, nem megfelelő munkavégzésre hivatkozva, egyben egy havi távolléti díjat kifizetve. Az indokolás szerint a felperes a 2016. június 11-én a Előadás1 produkció 10 órakor kezdődő próbájára 30 perc késéssel érkezett meg, emiatt írásbeli figyelmeztetésben részesült. A 2016. december 10-i Előadás2 előadásnak csak a második felvonására, illetve a 2017. január 17-i

Előadás3 produkció próbájára 20 perc késéssel érkezett meg és olyan orvosi igazolásokat a késésekkel kapcsolatosan nem szolgáltatott, amely egészségügyi problémájának alátámasztására, így kimentésre alkalmas lett volna.

[7] Az alperes a Iratszám1 számú, 2017. február 22-én kelt fizetési felszólításban felhívta a felperest a megszűnt közalkalmazotti jogviszonyból eredő tartozásainak elszámolására, a 2014. márciusában átvett frakk ellenértékét 2017. február 3. napjára 38.931 forint + Áfa összegben meghatározva. Az alperes választási lehetőséget biztosított a felperesnek arra, hogy a frakkot visszaadja vagy megfizeti a jogviszony megszűnéskori értékét. A felperes a felszólításnak nem tett eleget, a frakk kihordási ideje 2019. március 6-án járt le.

[8] Az alperesnél 2015. január 17. és 2017. július 31. között kollektív szerződés volt hatályban.

[9] Az alperesnél a hegedűszólamban játszó művészeknek a húrozási és vonószorozási költségek megtérítése oly módon történt, hogy a művész elvitte a hangszerét a hangszerjavítóhoz és az alperes számla alapján fizette meg a javítás költségét. A felperes a jogviszonya fennállás alatt iskolakezdési támogatásban és éves - helyesen - BKK bérlet juttatásban részesült. Az iskolakezdési támogatást 2016. évre megkapta, a 2017. évi BKK bérletet jogviszonyának megszűnése ellenére visszaszolgáltatnia nem kellett. A felperes euro alapú német bankszámlaszámmal rendelkezett, erre kérte illetményének utalását.

[10] 2015. június 2-án a próba előtt a felperes kezéből kicsúszott a hangszere, annak szakszerű javítása a hegedűkészítő mesternél 30.000 forintba került.

[11] A felperes távolléti díja 273.300 forint volt.

[12] Az elsőfokú bíróság a felperes határozott idejű közalkalmazotti jogviszonya megszüntetésének jogellenessége, hangszerhasználati díj, éves BKK bérletértékesítés, cafetéria juttatás, iskolakezdési támogatás, húrpénz és vonószorozási költségek, munkabér átutalási díj, hegedű baleset miatti kártérítés és sérelemdíj megfizetése iránti kereseti kérelmét elutasította. Döntését a Kjt. 27. § (2) bekezdésére, 30. § (1) bekezdés a)-d) pontjára, a 2. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó a munka törvénykönyvről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 7. §-ára, 8. §-ára, Magyarország Alaptörvénye IX. cikkének (1) és (4) bekezdésére, továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:45. § (2) bekezdésére alapította.

[13] Mindenekelőtt abban a kérdésben foglalt állást, hogy a felperes terhére rótt magatartások megvalósultak-e és amennyiben igen, úgy azok okszerűen szolgálhattak-e az azonnali hatályú felmentés alapjául. E körben értékelte, hogy a felperes személyes meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy „a késések megtörténtek, erre senki sem büszke, de nem szándékosan követtem el őket” (42.M.679/2017/9. számú jegyzőkönyv). Továbbá a becsatolt felügyelői jelentések is azt támasztották alá, hogy a felmentésben megjelölt 3 esetben a késés ténylegesen megtörtént, ezeket a dokumentumokat aláírásával a felperes is ellátta.

[14] Az Mt. 52. § (1) bekezdés a) pontjára utalva hangsúlyozta, hogy a felperesnek jogviszonyból származó alapvető kötelezettsége volt a munkáltató által előírt helyen és időben munkára képes állapotban megjelenni. A munkáltató a szabályszerűen közölt munkaidő beosztással határozza meg a megjelenés konkrét időpontját, ennek elmulasztása a foglalkoztatási jogviszonyból származó kötelezettség lényeges megszegését jelenti. Kiemelte, hogy a beosztás szerinti időpont elmulasztása önmagában megalapozza a kötelezettségszegést, a késés időtartama a kötelezettségszegés súlyát befolyásolhatja. Rámutatott, hogy az alperes kollektív szerződésének 69. § (5) bekezdése kifejezetten rendelkezik arról, hogy próbák esetében az előkészítő munkára előírt időt a közalkalmazott művész maga osztja be azzal a megkötéssel, hogy a próba kezdetére az elvárt felkészültséggel jelenjen meg. Előadások esetén a művész munkára jelentkezésének időpontja a felkészülési idő kezdő időpontja. A felkészülési idő ebben az esetben az előadás azon felvonásának kezdő időpontja szerint kerül kiszámításra, amelyben a művész színpadra lép, zenekari tagok esetében az előadásra történő jelentkezés az előadás vagy az érintett felvonás előtt 15 perccel kötelező.

[15] Elfogadta az alperes azon érvelését, hogy az előkészítő tevékenység szerves részét képezi a művészeti munkakörben foglalkoztatott közalkalmazott munkaidejének, így a felperes késéseit ezzel összefüggésben kellett megítélni. Azok a 20-30-50 perces késések, melyek a felperes esetében előfordultak, kirívónak számítottak a zenekarban. Azzal, hogy a zenekari tag felperes három alkalommal – melyből egy előadás volt – jelentős késéssel érkezett a munkavégzési helyre, a feladatait nem, illetve nem megfelelően tudta csak elvégezni. Késéseivel zavarta a többi zenekari tagot, akik a behangolást követően várták a munkafolyamat kezdetét.

[16] Hangsúlyozta, hogy az alperes a 2016. június 24-i írásbeli figyelmeztetésében kifejezetten felhívta a felperes figyelmét a pontos érkezés követelményére és arra, hogy a jövőben tartózkodjon a további kötelezettségszegéstől, ellenkező esetben a mulasztása jogviszonya megszüntetését eredményezheti. Figyelemmel arra, hogy a felperes az írásbeli figyelmeztetést követően még további két alkalommal nem jelent meg időben a munkavégzés helyén, kötelezettségszegései együttesen alkalmasak voltak arra, hogy a jogviszonyát a munkáltató nem megfelelő munkavégzés miatt felmentéssel megszüntesse.

[17] Kiemelte továbbá az Mt. 6. § (4) bekezdése alapján, hogy a felperest a jogviszonyából fakadóan együttműködési és tájékoztatási kötelezettség terhelte, így

haladéktalanul köteles lett volna tájékoztatni munkáltatóját a hiányzásairól, ennek egyik esetben sem tett eleget. A 2016. június 11-i próbáról való késését elismerte, indokolásként egészségügyi okra, vállfájdalomra hivatkozott, erről előzetesen sem a közvetlen felettesét, sem a zenekari titkárság munkatársait nem értesítette, orvosi igazolást sem adott le. 2016. december 10-én a Előadás2 előadás 2. felvonására érkezett csak meg, szédülés miatt délután lefeküdt aludni és a telefonhívásra ébredt. 2017. január 17-én a felperes úgy gondolta, hogy a próba 10 óra 30 perckor kezdődik, és mivel nem volt jól, visszafeküdt még aludni. A kezelő orvos által 2017. január 19-én kiállított és az alperesnek ezen a napon leadott orvosi igazoláson az a bejegyzés szerepel, hogy „2017. január 17. és 18. napig heveny megbetegedés miatt 2 napot mulasztott”. Utólag ugyan 2017. január 19-én az alperes foglalkozás-egészségügyi szolgálatánál jelentkezett, ahol átadott egy 2017. január 18-án kelt orvosi igazolást, mely szerint január 17-én és 18-án alvás apnoé miatt kezelés alatt állt és további vizsgálatok szükségesek, a felügyelői jelentésben egyáltalán nem tett arról említést, hogy orvosi kezelés alatt áll.

[18] Arra figyelemmel, hogy a felperes maga nyilatkozott úgy, hogy tévedett a próba kezdőidőpontja vonatkozásában és a csatolt orvosi igazolás heveny megbetegedésről szól, úgy foglalt állást, hogy a két nappal később leadott igazolás nem támasztja alá a zenekari felügyelőnek tett nyilatkozatot, egyben olyan egészségügyi problémát sem igazolt, ami a késést megfelelően indokolta volna. Mindezek okán megállapította, hogy a felperes az együttműködési és tájékoztatási kötelezettségét megszegte azáltal, hogy egyik késését sem jelezte előzetesen közvetlen felettesének és a zenekari titkárság munkatársainak sem, holott erre a munkáltatói jogkör gyakorlója, illetve közvetlen felettese külön felhívta a figyelmét az első két esetet követően egyaránt.

[19] Nem találta megalapozottnak a felperes azon hivatkozását, hogy a késések mindennapos, szankcionáltalan eseménynek számítottak az alperesnél. A felperes által becsatolt 2017. október 27-i főigazgatói e-mailje már a felmentést követően és sztrájk ügyben íródott, ezért az abban foglaltak a felperesi állítások alátámasztására nem volt megfelelő. Ellenben az alperes a késések lehetséges következményeire felhívta a felperes figyelmét.

[20] Tanú4 zenekarvezető, dr. Tanú2 és Tanú1 tanúvallomása alapján a felmentés indokát okszerűnek is találta. A tanúk elmondása szerint a késés súlyos fegyelmi vétségnek minősül, mivel az előadás színvonalát, illetve a felkészülés munkafolyamatát veszélyezteti az ilyen foglalkoztatotti magatartás. A zenekari tagoktól megkövetelték a próba vagy előadás előtti 15 perccel korábbi érkezést, amivel tapasztalt zenekari tagként a felperes teljeskörűen tisztában volt. A próbáról történő késés a szólam hangzási viszonyait, a szólam tudás és összjátékot annak egyensúlyát és annak kialakulását késlelteti, előadás esetén a hangzás arányai borulnak meg. Az alperesi gyakorlat szerint egy késés után még jogviszony megszüntetésére vonatkozó szankciót nem alkalmazott a munkáltató, de 3 késés vonatkozásában a felperes egyik esetben sem tudta kimenteni magát.

[21] Értékelte, hogy a felperes speciális munkaköréből fakadóan köteles lett volna pontosan megérkezni a próba vagy az előadás helyszínére és ehhez hozzátartozik, hogy az

előkészületi tevékenységet is a próba, illetve előadás előtt el kell végezni, ami a felperes esetében a hegedűjének behangolása. Késésével munkatársai munkáját is zavarta, azzal pedig, hogy a próbák esetében nem hallotta az elhangzott instrukciókat, értelemszerűen ezeket megtartani sem tudta. Az előadásról való késés – ami esetében a hegedűszólam kisebb létszámú játékát jelentette – az előadás színvonalát veszélyeztette. Mindezekből arra a következtetésre jutott, hogy az alperes a felperesi magatartások miatt okszerűen szüntette meg nem megfelelő munkavégzésre hivatkozással a perbeli közalkalmazotti jogviszonyt.

[22] Rögzítette, hogy a felperes az egyenlő bánásmód megsértése és joggal való visszaélés kapcsán az alperessel fennálló személyes konfliktusát jelölte meg. E körben a felperes azt nevesítette, hogy 2015-ben a minősítéssel kapcsolatban ellenséges hozzáállást érzett Zenekari igazgatól részéről (aki 2016-ig a zeneigazgató volt), ennek oka Bíró1 egyházi bíró előtt folyamatban lévő ügye lehetett. Másik kifogásolható alperesi magatartásként arra hivatkozott, hogy Tanú4 ugyan jelezte felé, hogy kollégái ellenségesek vele szemben, felettese mégsem védte meg. A diszkrimináció körében arra is hivatkozott, hogy 2015. december 31-ét követően miniszteri ígéret ellenére az alperes nem kötött újabb szerződést vele, hanem hónapokon keresztül e nélkül foglalkoztatta, továbbá ígéret ellenére próbajátékon kellett részt vennie.

[23] Az Mt. 7. §-a és a 4/2017. (XI. 28.) KMK vélemény 4. pontja alapján arra mutatott rá, hogy a felperest kifejezetten több alkalommal felhívta arra, hogy az egyenlő bánásmód megsértésére hivatkozása esetén valószínűsítenie kell az őt ért joghátrányt és azt, hogy rendelkezett az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 8. §-ban meghatározott valamely tulajdonsággal. Ilyen tulajdonságot azonban a többszöri bírói felhívás és a jogkövetkezményekről való tájékoztatás ellenére sem jelölt meg a felperes.

[24] Ugyanakkor annak ellenére, hogy a felperes tulajdonságot nem jelölt meg, kiemelte, hogy a peradatok alapján nem lehetett megállapítani, hogy a felperest „anyagi jellegű” hátrányos megkülönböztetés érte volna, hogy azzal, hogy kimaradt a lemezfelvételekből, jól fizető plusz munkákból, filharmónia zenekari produkcióikból. A felperes által meghallgatni kért tanúk ezt az állítást nem támasztották alá. A 2015. évi minősítési eljárás körében előadottakat nem vette figyelembe, mivel erre nézve a felek a jogvitájukat 2016. májusában egyezséggel rendezték. A szerződés nélküli foglalkoztatás kapcsán arra mutatott rá, hogy a felperes kisegítőként kapott fellépési lehetőségeket, ezért mindez nem alapozza meg a diszkriminatív alperesi eljárást.

[25] Vizsgálta a felmentés kapcsán az alperes visszaélésszerű joggyakorlására tett hivatkozásokat is, melyek bizonyítása a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte. Tanú4, Tanú1, dr. Tanú2 és Tanú6 tanúvallomása alapján nem találta megalapozottnak azt a felperesi állítást, hogy felmentését előre kitervelte az alperes és visszaélésszerűen szüntette meg közalkalmazotti jogviszonyát. A vallomásokból kitűnt, hogy kizárólag a késések adták a felmentés indokát és nem nyert igazolást az a felperesi állítás, hogy igazságkereső magatartása, kritikus közelítése

a zenekari munkához, illetve az vezetett volna a felmentéséhez, hogy a vezetőséget zavarva kifogásainak hangot adott és az intézkedéseket minősítette.

[26] Rámutatott, hogy a felek a Elsőfokú ügyszám1/2016. szám alatti peres eljárásban megkötött egyezségben kifejezetten megállapodtak abban, hogy a felperes 2013. szeptember 15. és 2018. július 31. közötti határozott időre szóló foglalkoztatása és annak minősítése ítélt dolog, amely utóbb vitás nem tehető. Ezért a felperes kereseti kérelme ellenére nem volt lehetőség annak megállapítására, hogy a 2016. január 1-jei hatállyal adott kinevezés határozott idő helyett határozatlan időre szólt.

[27] A hangszerhasználati díj jogcímére alapított kereseti kérelmet szintén megalapozatlannak találta. E körben hangsúlyozta, hogy a felperes maga sem vitatta, hogy az alperes ilyen jogcímen egyetlen tagjának nem teljesített kifizetést. Utalt a kollektív szerződés 49. § (2) bekezdésére, amely szerint az alperes a zenekari művészeknek megfelelő hangszert biztosít és ennek hiányában a saját hangszerét használó zenekari művésznek hangszerhasználati díjat fizet. A Ksz. 49. § (3) bekezdése azonban úgy rendelkezett, hogy az egyes költségtérítésekkel kapcsolatos részletes eljárásrendet a vonatkozó különös/egyedi szabályzatok tartalmazzák. Ilyen részletszabályokat az alperes nem dolgozott ki, a Ksz. pedig 2017. július 31-én hatályát veszítette. Ezért az Mt. 277. § (1) bekezdésére utalva rámutatott, hogy alperesi szabályozás hiányában a bíróságnak nincs hatásköre arra, hogy a hangszerhasználat részletszabályait meghatározza.

[28] A hűrpénz és vonószőrözés költsége kapcsán megállapította, hogy a felek egyező előadást tettek arra nézve, hogy a bevett gyakorlat az volt az alperesnél, hogy a művész által benyújtott számla alapján fizette ki ezen munkálatok ellenértékét a munkáltató. Erre évente két alkalommal volt lehetőség, összesen 30.000 forint értékben. A felperes nem vitatta, hogy 2016-ban a húrozás számlával igazolt ellenértékét az alperes kifizette, további számlát a felperes nem mutatott be, ezért e körben az alperest fizetési kötelezettség nem terhelhette.

[29] A BKK bérlet körében megállapította, hogy a felperes előadása szerint 2017-ben ezt a juttatást megkapta, így a jogviszony megszűnését követően utazási költségtérítésre nem vált jogosulttá. Ugyancsak megkapta 2016. évben a felperes – saját előadása szerint – az iskolakezdési támogatást és mivel a jogviszonya 2017. február 3-án megszűnt, ezért erre a támogatásra sem jogosult. Az alperesi cafetéria szabályzat értelmében a művészeti tárban dolgozók részére ilyen juttatás nem jár, ezt a felek egyezően adták elő, így e körben is elutasította kereseti kérelmet.

[30] A kereseti kérelem szerint a felperesnek munkabér átutalási díj jogcímén 2016. január 1-től 2017. február 3-ig 184.625 forint költsége merült fel. Az Mt. 158. § (3) bekezdése, a Kjt. 79/A. § (1)-(3) bekezdése és a felmentéskor hatályos Ksz. 95. § (8) bekezdése alapján nem találta megalapozottnak ezen a jogcímen előterjesztett felperesi igényt

sem. A felperes német bankszámlaszámmal rendelkezett, illetményének átutalása nemzetközi utalásnak minősült, ami többletköltséget eredményezett ugyan, de az az említett jogszabályi rendelkezések alapján az alperesre nem terhelhető.

[31] A hegedű baleset miatti kártérítési kérelem esetében – mivel 2015. június 2-án a próba előtt a felperes kezéből a hangszer kicsúszott – az alperesi kártérítési felelősséget megalapozó körülményeket nem találta igazoltnak. Megállapította, hogy a felperest a jogviszonyának fennállása alatt próbán érte a káresemény, így a jogviszony és a kár közötti ok okozati összefüggés fennállt, a károkozó magatartás azonban a károsult kizárólagos elháríthatatlan magatartásának minősül, ami miatt a munkáltató mentesül a kárfelelősség alól.

[32] A felperes sérelemdíj iránti igénye körében személyiségi jogsértésként a munkához való jogának, emberi méltóságának és jó hírnevének megsértését jelölte meg Tanú6, Tanú1, Tanú4 és Tanú2 magatartásával összefüggésben. Rögzítette, hogy a felperes e körben azt is elő adta, hogy évek óta nem szerepelt a műsorfüzetekben, a honlapon, kimaradt a világtornékból, lemezfelvételekből, szándékosan akadályozták a zenélésben. A Ptk. 2:45. § (2) bekezdése alapján arra a megállapításra jutott, hogy a felperes által megjelölt sérelmek nem alkalmasak társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására, az alperes részéről a felperes személyét sértő, valótlan tény állítása, híresztelése, valós tény hamis színben feltüntetése nem történt meg. Nem merült fel a jogviszony megszüntetésével sem olyan többlet tényállás elem, amely alkalmas lett volna a felperes által megjelölt személyiségi jogok megsértésére.

[33] Tanú7 tanúkénti meghallgatását mellőzte, mivel a 2017. január 17-18-i megbetegedés kapcsán az orvosi igazolás átvételét okirat támasztotta alá, így a tanú meghallgatása szükségtelen volt. Tanú6 tanúkénti meghallgatása pedig nem volt lehetséges, mivel nevezett több tárgyaláson alperesi képviselőként járt el.

[34] Az alperes viszontkeresetét megalapozottnak találta a 2014. márciusában átvett frakk ellenértékének megtérítése körében. Nem vitatottan a felperes a frakkot nem adta vissza, annak ellenértékét sem fizette meg. Önmagában az a körülmény, hogy a frakk kihordási ideje 2019. március 6-án lejárt, nem mentesítette a felperest az alól, hogy jogviszonya megszűnésekor fennálló elszámolási kötelezettségének eleget tegyen.

[35] A pertárgy értékét a Pp. 24. § (1) bekezdése alapján 23.456.717 forintban állapította meg. A felperes munkavállalói költségkedvezményre való jogosultsága folytán az elsőfokú eljárásban felmerült kereseti (1.407.400 forint) és viszontkereseti (15.000 forint) illetékről akként rendelkezett, hogy az a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése alapján az állam terhén marad, ahogyan a 222.504 forint tolmácsdíj is.

[36] A pervesztes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte az alperes perköltségének megfizetésére, melyet a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján mérsékelt összegben állapított meg.

A felperes fellebbezése

[37] Az elsőfokú ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel, melyben annak megváltoztatásával az alperes kereseti kérelem szerinti marasztalását kérte. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást iratellenesen állapította meg, így téves jogi következtetések levonásával helytelen jogi álláspontra helyezkedett, ezért az ítélet teljességgel jogszabálysértő.

[38] Indokolása szerint az elsőfokú bíróság az ok-okozat sorrendjét felcserélte, az alperes ugyanis nem azért bocsátotta el, mert hanyag lett és nem tudta volna rendesen elvégezni a zenekari munkát. Éppen azért alakult ki súlyos alvászavara, mert az alperes folyamatos diszkriminációval embertelenül és jogellenesen eljárva pszichés stresszt gyakorolt rá. Ez a folyamat 2015. novemberében a minősítéssel kezdődött és a jogviszony megszüntetéséig mindvégig fennállott.

[39] A minősítés idején az alperes a munkához való hozzáállását, kötelességtudatát példásnak minősítette, ez ellentétben áll az elsőfokú ítéletben megfogalmazott, munkamoráljával és munkahelyi megbízhatóságával kapcsolatos megállapításaival. Az alperes aránytalanul súlyosan szankcionálta a késését, más foglalkoztatottakkal szemben ilyen intézkedést nem alkalmazott, az alperes maga ismerte el, hogy a zenekarban a késések mindennaposan előfordultak. A perben igazolást nyert, hogy az alperes minden áron szabadulni akart tőle, nem szakmai, hanem személyes okból, ennek érdekében az elsőfokú eljárásban részletesen kifejtett jogellenes eljárásokhoz folyamodott. Így utalt orvosi igazolásának letagadására, hamis elszámolásokra, jogellenesen elvett juttatásaira (pl. hangszerhasználati díjra), a határozatlan idejű státusz megtagadására, a 2016. évi újabb kinevezés aláírásának körülményeire, hamis vádaskodásra, becsületét sértő kijelentésekre. Kiemelte, hogy az alperes soha nem segített a megfelelő munkakörülmények megteremtésében, kifejezett célja volt az ellehetetlenítése és emiatt egyre kevésbé bírta elviselni a rá gyakorolt munkáltatói nyomást, a stresszhelyzetet. Önhibáján kívül késett 20 percet, ami pedig bármelyik munkahelyen előfordulhat, de annak perbeli, túlzott és aránytalan szankcionálása, azaz a felmentése nem lehet jogszerű. Mindezt az elsőfokú eljárásban előadottak teljeskörűen alátámasztják. Mindezekon túl kifogásolta a pervezetés megfelelőségét is.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme

[40] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte.

[41] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, a bizonyítékokat helyesen értékelte és abból okszerű következtetéseket levonva megalapozottan utasította el a keresetet. Sem abszolút, sem relatív hatályon kívül helyezési ok nem áll fenn és olyan körülmény sem, amely az elsőfokú eljárás megismétlését tenné szükségessé.

[42] A fellebbezésben hivatkozott idegrendszeri betegségként kialakult alvászavarra nézve a felperes az elsőfokú eljárásban szakértői bizonyítással nem élt, annak fennálltát nem igazolta. Megalapozatlan ezért az az állítása, hogy az alvászavarhoz a munkáltató magatartása járult volna hozzá. A felmentésben megjelöltek, így az indok világosságát, valóságát és okszerűségét a felperes cáfolni nem tudta, az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként az összes körülmény mérlegelésével helyesen jutott arra a megállapításra, hogy a felperes felmentéséhez a ki nem mentett közalkalmazotti kötelezettségszegés vezetett.

[43] Az elsőfokú bíróság igen terjedelmes bizonyítási eljárás alapján valamennyi kereseti kérelem kapcsán helytálló következtetésre jutott, az ítélet részletesen és helyesen tartalmazza, hogy a becsatolt okiratok és a meghallgatott tanúk nem bizonyították a felperesi állítások igazságtartalmát. A fellebbezésben csupán megismétli a felperes a bizonyítás nélkül maradt állításait és a perben ezidáig nem vitatott tényeket (a 2017. január 17-18-ra vonatkozó orvosi igazolás) próbál vitássá tenni.

[44] Az elsőfokú bíróság 16 tárgyalást tartott, azokon részletesen kioktatta a felperest és képviselőjét a bizonyítandó tényekről, körülményekről, különösképpen az egyenlő bánásmód követelményének megsértése körében. Ennek ellenére a felperes számos hivatkozása kapcsán nem tett releváns tényállítást, vagy azokat nem bizonyította (akkor sem, amikor a magyar nyelvet értő képviselővel járt el).

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[45] A fellebbezés nem alapos.

[46] Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítást lefolytatta, a bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő, egyenként és összességében történő értékelésével és helytálló jogi következtetések levonásával érdemben helyes döntést hozott.

[47] A fellebbezés kapcsán az alábbiakat emeli ki a másodfokú bíróság.

[48] A felperes az azonnali hatályú felmentés alapjául szolgáló késések kapcsán fellebbezésében a mulasztások súlyosságát, okszerűségét vitatta, továbbá az egészségi állapotával összefüggő problémákra hivatkozott.

[49] A perbeli esetben az alperes a felperes határozott idejű közalkalmazotti jogviszonyának megszüntetését a 2017. február 3-án kelt azonnali hatályú felmentésben a nem megfelelő munkavégzésre alapította, és azt követően döntött így, miután a felperes 2017. január 17-én harmadik alkalommal érkezett késve előadásra vagy próbára. Az intézkedés pontos indokául a felperes 2016. június 11-i próbáról való 30 perces késést jelölte meg, amelyet írásbeli figyelmeztetéssel szankcionált, továbbá a 2016. december 10-i előadás első felvonásáról való távolmaradást és a 2017. január 17-i próba kapcsán a 20 perces késést rögzítette. A késések tényét a felperes nem vitatta, azt felügyelői jelentésekben rögzítettek is alátámasztották.

[50] A Kjt. 2. §-a alapján alkalmazandó Mt. 52. § (1) bekezdés a) pontja alapján a közalkalmazott köteles a munkáltató által előírt helyen és időben, munkára képes állapotban megjelenni és az e) pont értelmében munkatársaival együttműködni. Ebből következően a felperes foglalkoztatási jogviszonyában alapvető kötelezettség volt a munkaidő kezdetén a megjelenési kötelezettség, amit a felperes a felmentésben megjelölt alkalmakkor elmulasztott, mindez jelentős és súlyos kötelezettségszegésnek minősül.

[51] A felperes arról is tudomással bírt, hogy a kollektív szerződés értelmében a próba kezdetére az elvárt felkészültséggel kell megjelenni és ez a zenekari tagok esetében a próba vagy az előadás, illetve felvonás kezdete előtt 15 perccel korábbi érkezést jelentett. A felperes nem vitatottan a késését nem jelezte a munkáltatónak, a 2016. december 10-i előadás kapcsán a felügyelőnek úgy nyilatkozott, hogy egész nap szédült, lefeküdt délután aludni és csak a telefonhívásra ébredt, miszerint az Alperes1 kell mennie. A 2017. január 17-i próba esetében maga nyilatkozott úgy, hogy tévesen azt hitte, 1/2 11-kor kezdődik a próba és nem 10 órakor.

[52] Helyesen értékelte az elsőfokú bíróság azt, hogy a felperes önhibájából mulasztotta el a munkakezdések időpontját, a kellő körütekintést elmulasztotta és nem betegség vezetett oda, hogy nem ért be munkahelyére a pontos időpontban. A felperes utólag csatolt, és csak a 2017. január 17-i hiányzás igazolásául orvosi igazolást, erre nézve is helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az abban foglaltak a mulasztás kimentésére, a vétlenség igazolására nem alkalmasak. A felperes ugyanis nem állította, hogy alvási apnoé miatt késett el a próbáról, ahogy azt sem, hogy ennek kivizsgálása ténylegesen megtörtént volna. Ilyen tartalmú nyilatkozatot sem az alperes felé, sem az elsőfokú eljárásban nem tett, az orvosi kft neve. által kiállított orvosi igazoláson is csak annyi szerepel, hogy további vizsgálatok szükségesek. A felperes a 2017. január 17-én a késését a saját hibájával indokolta és nem a betegségével, egészségi állapotával. A próba kezdő időpontjára vonatkozó tévedése miatt ezért nincs is jelentősége annak, hogy az alvási apnoé vagy a heveny megbetegedése fennállt-e az utóbb kiállított orvosi igazolásra figyelemmel. Mindezt alátámasztja az a körülmény is, hogy a felügyelői jelentésben sem tett a felperes említést

arról, hogy orvosi kezelés alatt állna, megbetegedése okozta volna a késését. Az ismételten megvalósuló mulasztást tehát az alperes megalapozottan értékelte a felmentés alapjául szolgáló indokként.

[53] A helyesen feltárt tényállás alapján a bizonyítékok egybevetésével ellentmondás mentesen, megfelelően értékelte az elsőfokú bíróság azt, hogy a felperes kötelezettségszegése súlyosnak tekinthető és az okszerűen eredményezte a jogviszony megszüntetését. A perben nem nyert igazolást, hogy az alperes által megtűrt gyakorlat lett volna a késések tolerálása és hogy az jellemző volt a foglalkoztatottak munkavégzése kapcsán. Az elsőfokú bíróság Tanú4 zenekarvezetőnek és Tanú1 munkáltatói jogkör gyakorlójának tanúvallomása alapján helyesen vette figyelembe a próbáról vagy előadásról történő késésnek, a zenekar működése szempontjából értékelhető jelentőségét, a mulasztásnak a zenekar tagjaira a próbák és az előadások sikerességére, azok minőségére, a szakmai munka eredményességére való kihatását. Ennek ellenkezőjét, a késések általánosságát, illetve, hogy ezeket a munkáltató tolerálta volna, a felperes nem bizonyította. A felperes által e körben becsatolt 1 db fényképfelvétel (2017. októberi jelenléti ívről), illetve egy sztrájkkal kapcsolatosan szintén 2017. októberében készült főigazgatói tájékoztató mindezek alátámasztására nem volt alkalmas, hiszen a felperes jogviszonya 8 hónappal korábban már megszűnt. Az, hogy az elsőfokú eljárásban csatolt Iratszám2 számú főigazgatói utasításban rögzítettek megfelelően a késésről minden esetben felügyelői jelentés készült, éppen azt támasztotta alá, hogy az alperes a késéseket nem tűrte el. Az alperes továbbá a 2016. júniusi és a decemberi késés után is felhívta a felperes figyelmét az együttműködési és tájékoztatási kötelezettségének a betartására, a fokozatosság elvét is betartva.

[54] Megalapozatlanul hivatkozott a felperes arra, hogy évadonként kellene a kötelezettségszegését értékelni, ilyen szűkítést az alperesi szabályzatok és a perbeli foglalkoztatási jogviszonyra irányadó jogszabályok sem tartalmaznak.

[55] Az elsőfokú bíróság ítéletében helyesen mutatott rá arra, hogy az elsőfokú eljárásban több alkalommal felhívta a felperest arra, hogy az egyenlő bánásmód megsértésére való hivatkozás esetén a felperes kötelezettsége lett volna annak valószínűsítése, hogy az Ebktv. 8. §-ban meghatározottak valamely tulajdonsággal rendelkező és emiatt érte hátrány a foglalkoztatási jogviszonyában. Ilyet a felperes nem jelölt meg, ennek hiányában az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem volt vizsgálható.

[56] A perben meghallgatott tanúk vallomása nem igazolta a visszaélészerű joggyakorlást sem, a felperes által előadottak körében a tanúk egyezően nyilatkoztak arról, hogy a felperes késései miatt történt a munkaviszonyának megszüntetése, ezért az alperes jogszerű indokkal mentette fel a felperest. Erre figyelemmel alaptalan a jogellenes megszüntetéshez kapcsolódó, a közalkalmazotti jogviszony határozatlan idejű jogviszonyként való helyreállítására irányuló kérelem is, hiszen annak Mt. 83. §-a szerinti jogalapja nem áll fenn a jogviszony jogellenes megszüntetésének hiányában. Ezen túl azt is megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a felperes határozott idejű jogviszonyának időtartama a jogviszony

jogszerű megszüntetéséig egyébként sem érte el a KSZ 19. § (6) bekezdése szerint időtartamot.

[57] Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetnek történő helytadást kért, ugyanakkor a további kereseti kérelmek vonatkozásában, mint a hűrpénz és a vonószőrözés díja, a munkabér átutalási költségének megfizetése, a hegedűbaleset miatti kártérítés iránti kereseti kérelmek körében részletes indokolással nem élt, így nem adott elő olyan okot, amely az elsőfokú döntés megváltoztatását eredményezhette. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ezen kereseti kérelmek tekintetében is a helyes jogszabályhelyekre, az irányadó alperesi szabályzatokra utalással, részletesen kifejtette a jogi indokolását, amelyekkel teljesskörűen egyetértett, azt kiegészíteni nem kívánta.

[58] A hangszerhasználati díj kapcsán az alperes munkáltatónál nem volt hatályban olyan szabályozás, amely alapján az alperest összességében meghatározott, konkrét kötelezettség terhelte volna a hangszerhasználat ellenértékének megfizetése körében. Ennek hiányában helyesen utasította el az ezen a jogcímen előterjesztett kereseti kérelmet az elsőfokú bíróság.

[59] A Kjt. 79/A. § (1)-(3) bekezdése, az Mt. 158. § (3) bekezdése és a Ksz. 95. § (8) bekezdése alapján kizárólag a magyarországi székhellyel vagy telephellyel rendelkező pénzforgalmi szolgáltatónál vezetett fizetési számlára történő átutalás esetén adható a bankszámla hozzájárulás, a felperes a bankban külföldi székhelyű pénzforgalmi szolgáltatónál vezetett fizetési számlára kérte az illetménye átutalását, erre az említett jogszabályi kötelezettség nem terjedt ki. Való igaz, hogy a munkabér kifizetése a munkavállaló számára költséget nem okozhat. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy nem indokolt azonban a költségeknek egyoldalúan a munkáltatóra terhelése, ha a munkavállaló a munkabérének átutalását nem magyarországi székhellyel vagy fiókteleppel rendelkező pénzforgalmi szolgáltatónál vezetett fizetési számlára kéri, ezáltal az utalás nemzetközi fizetési tranzakciónak minősül.

[60] Hegedű használata során munkavégzéssel összefüggésben ért a hangszerben bekövetkezett károsodás körében az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra, hogy a kár kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

[61] A sérelemdíj iránti igényét a felperes munkához való jogának, emberi méltóságának és jó hírnevének megsértésére alapította. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság döntésével, miszerint mindaz, amit e körben előadott a felperes, nem volt alkalmas az őt ért személyiségi jogi jogsértések megállapítására. A felperes a rá háruló bizonyítási kötelezettség ellenére sem tanúvallomásokkal, sem a becsatolt okiratok tartalmával nem bizonyította, hogy az alperes részéről Tanú6, Tanú1, Tanú4 vagy Tanú2

megsértette a jóhírnevét, egyébként pedig a munkavégzésnek az értékelése nem valósítja meg a hivatkozott törvényi tényállást.

[62] A viszontkereset jogalapja és összecszerűsége körében a fellebbezésben hivatkozottak a jegyzőkönyv tartalmából nem tűnnek ki, az elsőfokú bíróság indokolása megfelel a vonatkozó jogszabályi rendelkezésnek (Mt. 80. § (1) bekezdés). Az irányadó tényállás szerint a felperes aláírásával igazoltan vette át a frakkot, az erre vonatkozó okiratot az alperes csatolta. Az elsőfokú eljárásban előadott érveire az elsőfokú bíróság megalapozott indokolást adott, a felperes nem vitatta, hogy a frakkot nem adta vissza, annak ellenértékét sem térítette meg, a felperes a frakkot elszámolási kötelezettséggel vette át és a kihordási idő lejárta előtt a maradványérték megfizetésére a felperes köteles.

[63] Mindezekon túl felperes a felperes az elsőfokú eljárásban maga nyilatkozott úgy a 2020. február 21-én megtartott tárgyaláson - meghatalmazott képviselője jelenlétében -, hogy a továbbiakban tolmácsra nem tart igényt, ezért e körben is megalapozatlanul kifogásolta a pervitel szabálytalanságát.

[64] A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Záró rendelkezések

[65] Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a másodfokú bíróság az alperes másodfokú perköltségének viselésére. Ennek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alapján az elvégzett képviseleti tevékenység alapján mérsékelt összegben állapította meg, figyelemmel arra, hogy az alperes 1 beadványt szerkesztett a fellebbviteli eljárásban és a fellebbezés elbírálására 1 tárgyaláson került sor.

[66] A másodfokú eljárásban az Itv. 39. § (1) bekezdése, 42. § (1) bekezdés a) pontja, 46. § (1) bekezdése szerint számított fellebbezési eljárási illeték a felperes munkavállalói költségkedvezményre való jogosultsága folytán a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam terhén marad.

Budapest, 2021. december 9.

dr. Orosz Andrea s.k.

dr. Szalai Beatrix s.k.

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró